

Hva påvirker klimagassutslipp i asfaltbransjen

Miljødagen 2021 – Oslo, 09.11.21.

Status

Vi opplever allerede klimaendringer i Norge (og spesielt på Svalbard).

2020 var det varmeste året som er målt i Norge med en temperatur 2,4 grader over normalen (1961-1990). Etter 1985 og frem til i dag har temperaturen vært jevnt varmere enn normalen, med en tendens til fortsatt oppvarming.

Framover vil vi sannsynligvis få høyere temperatur, mer og kraftigere nedbør og flere og større skred. Fuktigere og varmere klima vil påvirke vedlikehold av veier.

Økt klimagassutslipp påvirker klimaet.

CO₂ utgjør mellom 80 og 90 % av klimagassutslippene og skyldes stort sett forbrenning av fossile energibærere.

Norge har som mål å redusere utslippet av klimagasser med 50 til 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå.

Asfaltbransjen har allerede gjort svært mye og vil sannsynligvis klare målene med god margin.

Hva har asfaltbransjen gjort så langt?

For å redusere klimagassutslipp må vi vite hvor vi er og ha et verktøy for å måle reduksjon. Miljødeklarasjoner og EPD-generatoren til EBA er et slikt verktøy.

Asfaltkontrakter med insitament for å redusere klimagassutslipp er et annet effektivt og nødvendig verktøy for å nå klimamålene.

Asfaltprodusentene startet med de områdene som gir størst effekt:

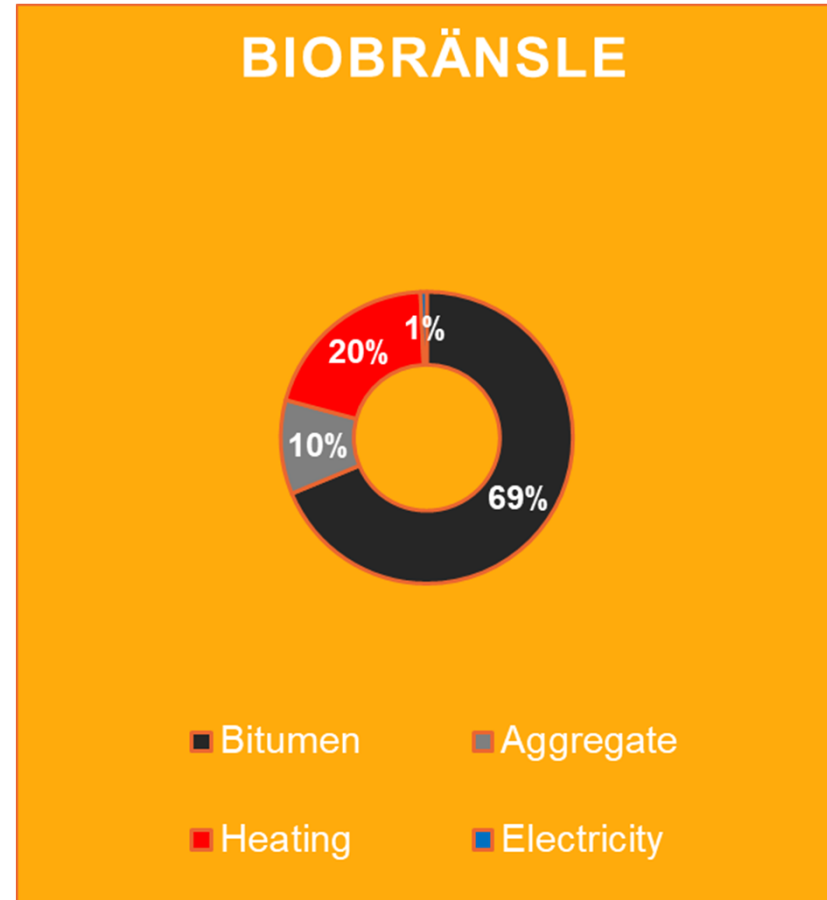
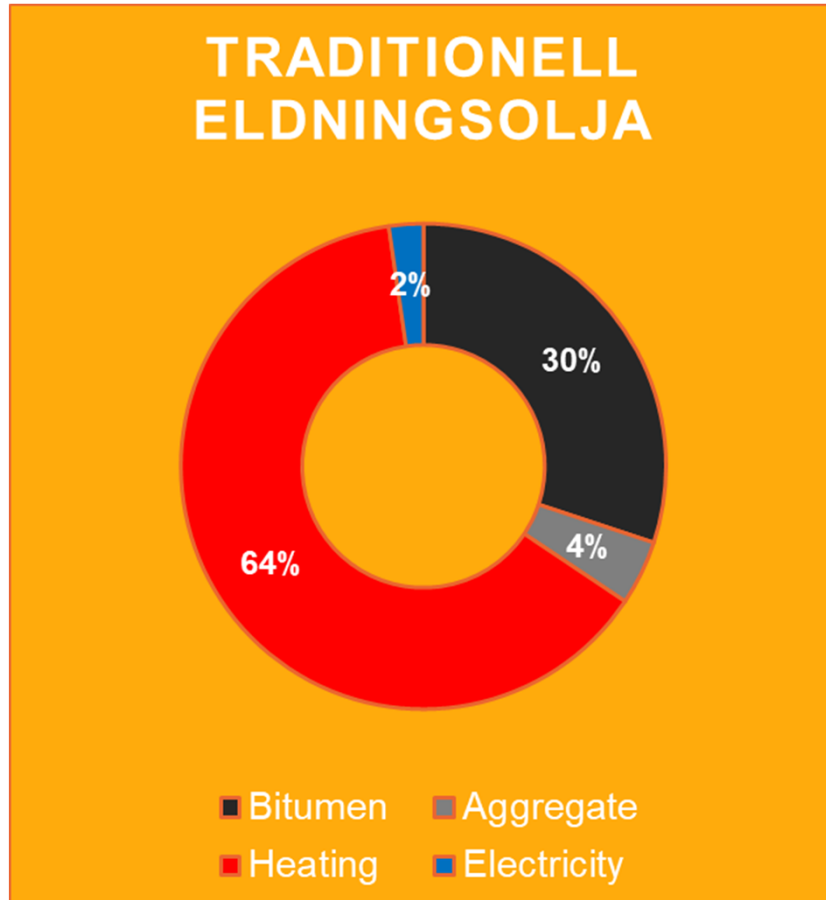
- Energibærer på asfaltfabrikk: Fra fyringsolje til gass til bioolje og trepellets
- Råvarer (spesielt bindemiddel): Økt bruk av resirkulert asfalt, biogent bindemiddel.
- Andre tiltak som er benyttet:
 - Reduksjon i fukt i tilslaget gir mindre forbruk av energi
 - Lavere produksjonstemperatur gir lavere forbruk av energi

Fokus på kvalitet og levetid:

- Kontrakter med egenskapskrav
- Fokus på homogenitet
- Fokus på båttransport av asfalt
- Opplæring

Prosentvis betydning vil endres etter hvert som vi gjør tiltak for å redusere utslipp

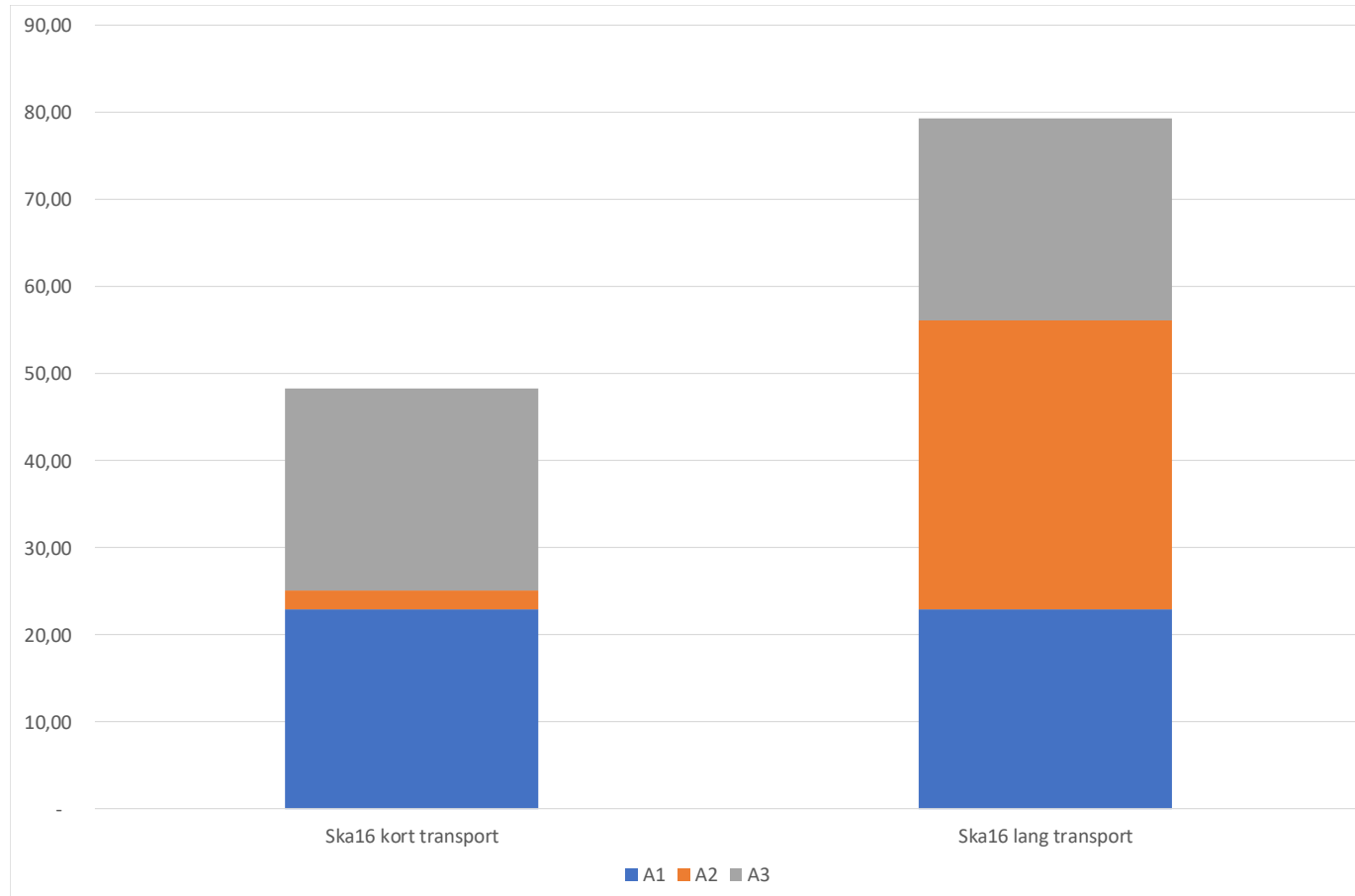
Endringer bør gjøres der hvor potensialet for reduksjon til en hver tid er størst

Mats Wendel, Peab

Potensiale for reduksjon – kortreist tilslag til asfalt

Små justeringer i kontraktskrav kan gi store effekter

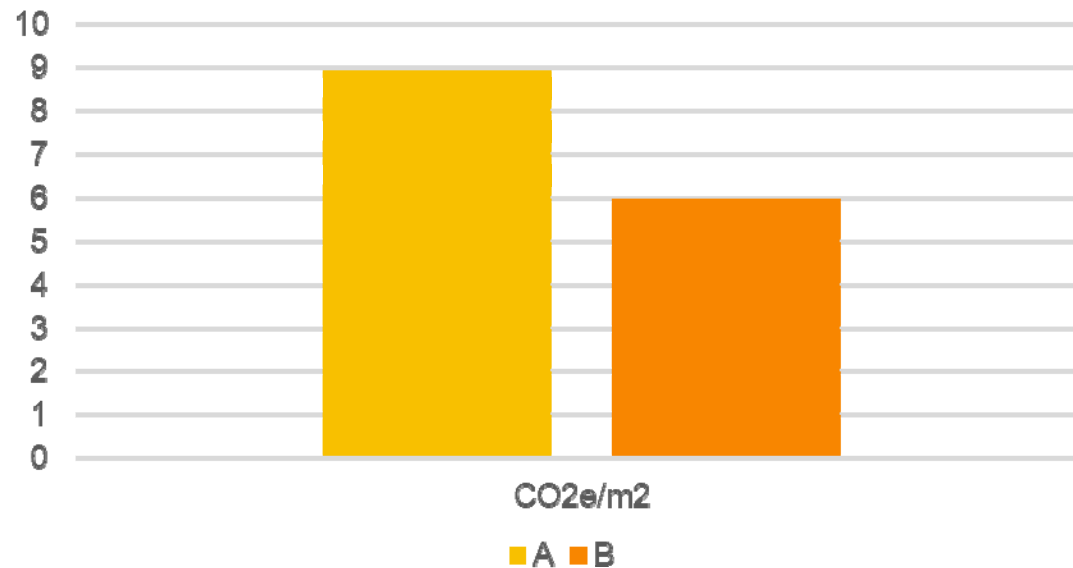

Samme resept, Ska 16 1) med 20 km biltransport av tilslag 2) båttransport av tilslag > 4 mm fra Rogaland til Troms (CO₂ekv-utslipp øker fra 49,2 til 79,2 (61 % økning))

Byggherres valg av løsning påvirker klimagassutslippet

- A. Ordinær asfaltering med oppretting 70 kg/m² Ab 11 og slitelag 100 kg/m² Ab 16
- B. Ordinær asfaltering med planfresing, slitelag 100 kg/m² Ab 16

Jobbstørrelse satt til 100.000 m²
Avstand til asfaltfabrikk er 50 km
Transportavstand ordinære maskiner 50 km, spesialmaskiner 250 km.

UTFORDRINGER

Både biogent bindemiddel og bio-energi kan være basert på produksjon som ikke er bærekraftig, som for eksempel palmeolje. Opphavskontroll kan være vanskelig å gjennomføre.

Dyrking av bio-produkter kan fortrenge matvareproduksjon fordi det er mer lønnsomt.

Det er mange bio-produkter med ulike verdier for klimagassutslipp. Viktig at riktig produkt med rett verdi blir valgt i EPD-generatoren.

Når bio-produkter blandes med fossile produkter kan blandingsforholdet være vanskelig å kontrollere.

Det er en konflikt mellom entreprenørens ønske om å holde innovasjoner for seg selv (holde kortene tett til brystet) og byggherrenes ønske om å kontrollere at riktig tilbyder får kontrakten og at kontrakten blir utført som forutsatt.

OPPFORDRINGER

EPD-generatoren bør gjøres mer transparent slik at det er mulig å se hvilke verdier som ligger til grunn for beregningene av utslipp. For eksempel hvilken verdi som ligger inne for energibærer i A3.

Det vil gjøre det lettere å arbeide med klimagassutslipp i kontrakter.

EBA bør i samarbeid med Statens vegvesen / Fylkeskommuner utarbeide et regelverk for klimaregnskap (regnskapsregler). I dag er det usikkerhet omkring hvordan regnskapet skal føres.

Kontrollfunksjonen ved utarbeidelse av EPD bør styrkes. Det svekker tilliten til miljødeklarasjoner hvis de ofte inneholder feil.

Asfaltbransjen har allerede gjort svært mye for å redusere klimagassutslipp.

Asfaltbransjen vil sannsynligvis klare klimamålene med god margin.

